

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se; s.hc@regeringskansliet.se

Dnr: S2026/01273

2026-10-16

Bris yttrande över utredningen "En åldersgräns för barns tillgång till sociala medier", SOU 2026:35

Bris yttrande utgår från barnkonventionen och FN:s barnrättskommittés allmänna kommentarer samt barnrättskommitténs rekommendationer till Sverige. Yttrandet bygger vidare på en barnsyn som utgår från att barns rättigheter är okränkbara och gäller lika för alla barn

Bris ställningstagande

Bris varken till- eller avstyrker utredningens förslag om en åldersgräns för sociala medier. Bris delar utredningens oro kring de risker som sociala medier kan medföra för barn och unga och välkomnar därför en utredning som fokuserar på att stärka barns digitala trygghet. Frågan om införandet av en åldersgräns är inte i sig oförenlig med ett barnrättsperspektiv. En åldersgräns skulle kunna bidra till att stärka skyddet för vissa barn och minska exponeringen för vissa risker.

Samtidigt innebär en åldersgräns för sociala medier ett ingrepp i barn och ungas fri- och rättigheter, vilket ställer höga krav på att åtgärden är effektiv, nödvändig och proportionerlig. Bris bedömer att utredningen inte ger ett tillräckligt underlag för att fullt ut kunna bedöma dessa frågor, bland annat när det gäller förväntade effekter, praktisk efterlevnad och konsekvenser för barn.

Bris vill också betona att barns digitala trygghet är en komplex fråga som sannolikt kräver flera parallella insatser. Oavsett ställningstagande till en åldersgräns finns behov av ett bredare arbete för att stärka skyddet för barn på nätet, inklusive åtgärder som riktar sig till plattformarnas utformning, affärsmodeller och ansvar för barns säkerhet. En eventuell åldersgräns bör därför ses som en möjlig del av ett större paket av åtgärder snarare än en fristående lösning.

Bakgrund

Den 9 oktober 2025 tillsatte regeringen en utredning med syftet att utreda huruvida det är möjligt och lämpligt att införa en nationell åldersgräns för sociala medier. Bris har ingått i den expertgrupp som utsetts för att bistå utredningen. Bris har deltagit i utredningsmöten, läst utkast till utredningstext och lämnat skriftliga synpunkter över utredningens förslag. I februari 2026 genomförde Bris *Expertgrupp Barn*, för att inhämta barns åsikter och tankar kring förslaget om en åldersgräns för sociala medier. Resultatet från Expertgrupp Barn har arbetats in i utredningen och finns även bifogat detta yttrande i [bilaga 1](#).

Utöver vad som tidigare framförts inom ramen för utredningens expertgrupp vill Bris särskilt framhålla följande kring förslaget om en åldersgräns för sociala medier.

Barns rättigheter i den digitala miljön

Den digitala miljön utgör idag en självklar och integrerad del av barns och ungas vardag. Sociala medier fyller för många en bredare funktion än bara underhållning. Barn berättar bland annat att det är den plats där de tar del av samhällsinformation och nyhetsuppdateringar.¹ Sociala medier beskrivs vidare som en plats för gemenskap, organisering, identitetsskapande och deltagande i samhällslivet. För vissa barn utgör det digitala sammanhanget det enda sociala sammanhang som de har tillgång till. Barns användning av sociala medier börjar ofta före tonåren, men användningens syfte, omfattning och betydelse varierar mellan olika barn. Faktorer som mognad, livssituation och stöd och vägledning från vårdnadshavare kan ha stor betydelse för hur och i vilken utsträckning barn använder digitala plattformar. Detta menar Bris är viktiga insikter att ha med sig i diskussionen kring införandet av en åldersgräns för sociala medier.

Att barn ska skyddas från skada är starkt förankrat i Barnkonventionen. Samtidigt tillerkänns barn rätt till information, yttrande- och föreningsfrihet och delaktighet såväl i den fysiska som i den digitala miljön. Av dessa skäl behöver åtgärder som begränsar barn och ungas tillgång till den digitala sfären inkludera en nansierad analys av hur barns rättigheter påverkas och hur olika intressen vägs mot varandra. Barn och ungas närvaro i digitala miljöer behöver därför diskuteras utifrån ett skydds- och rättighetsperspektiv.

Bris synpunkter över utredningens huvudförslag

Utredningen föreslår en ny lag med reglering av en åldersgräns för barns tillgång till sociala medier i inloggat läge. Syftet med lagen är att skydda barns hälsa, säkerhet och trygghet.

Bris ser allvarligt på de risker som barn utsätts för, såsom exponering av skadligt innehåll, nätmobbing och andra kränkningar, rekrytering till kriminalitet och marknadsföring av ohälsosamma kroppsideal. Dessa erfarenheter bekräftas dagligen i kontakter med barn och unga som vänder sig till Bris. Att stärka barns trygghet på nätet är därför en högst angelägen

¹ Se s. 4, Expertgrupp Barn.

uppgift. Det är inte osannolikt att flera barn kan få ett stärkt skydd genom de åtgärder som nu föreslås.

Bris anser likväl att det finns ett glapp mellan de problem som utredningen identifierar och den lösning som föreslås. Eftersom riskerna som beskrivs ofta är komplexa och har flera olika bakomliggande orsaker ifrågasätter Bris att utredningen i huvudsak fokuserar på införandet av en åldersgräns som ensam åtgärd. Bris menar att utredningen inte har kunnat visa med säkerhet att en åldersgräns som självständig åtgärd kommer att leda till ökad trygghet eller förbättrat välmående för barn och unga. Utredningen säger dessutom att en åldersgräns inte ensamt kan säkerställa barns digitala trygghet och påpekar att kompletterande stödinsatser behövs inte minst för de allra utsatta barnen. Bris har förståelse för att utredningens uppdrag har varit avgränsat till frågan om en åldersgräns, men ser det som en stor svaghet att barns och ungas trygghet på nätet inte inbegriper fler konkreta förslag som utöver en åldersgräns kan motverka de risker som har identifierats. Sambandet mellan de identifierade omfattande problemen och den föreslagna avgränsade regleringen framstår som otillräckligt underbyggt. Detta bidrar till att utredningens slutsatser till viss del framstår som spekulativa.

Oaktat ovan nämnda synpunkter välkomnar Bris att civilsamhällesorganisationers plattformar som erbjuder barn och unga stöd, gemenskap och möjlighet till organisering undantas från lagförslaget. Bris ser även positivt på att förslaget inte innebär sanktioner mot barn eller föräldrar, eftersom detta riskerar att hindra barn från att berätta om övergrepp och andra kränkningar. Därtill ser Bris positivt på utredningens förslag till en födelseårsmodell som ger jämnåriga tillgång till sociala medier samtidigt från det år de fyller 15 år, samt att vårdnadshavare inte ska kunna samtycka till undantag från åldersgränsen.

Lämpligheten i förslaget

Utöver de formella förutsättningarna anser Bris att det finns anledning att ifrågasätta *lämpligheten* av en åldersgräns. Förslaget motiveras av att det ska motverka en rad risker. I den analysen menar Bris dock att utredningen inte lägger tillräcklig vikt vid konsekvenserna som kan uppstå till följd av införandet av en åldersgräns. Baserat på Bris verksamhet och inte minst Bris samtal med barn ser Bris att införandet av en åldersgräns för sociala medier skulle kunna medföra bland annat följande risker.

Ökad isolering

För barn som saknar trygga fysiska sociala sammanhang kan digitala plattformar utgöra en viktig källa till gemenskap, stöd och identitetsskapande. Risken kan vara särskilt stor för exempelvis barn med funktionsnedsättning eller barn som tillhör minoritetsgrupper. I Expertgrupp Barn uttrycker barn och unga en oro för att stängas ute från sociala sammanhang om en åldersgräns införs. Sociala medier beskrivs som en plats där de kan uttrycka sig, skapa relationer och finna gemenskap.

Bris anser att utredningen i otillräcklig utsträckning analyserar hur en begränsad tillgång till sådana digitala miljöer kan påverka barns välmående, delaktighet och tillgång till socialt stöd. Även om behovet av ett skydd för många barn är stort kan en åldersgräns inte betraktas som en riskfri skyddsåtgärd. Skyddsintresset måste vägas mot risken för exkludering och minskad tillgång till stödjande sammanhang. Bris anser att utredningen bör utveckla analysen av dessa risker och hur de kan motverkas, exempelvis genom riktade stödsatser för barn och vuxna.

Otrygghet och att barn inte vågar rapportera

Ytterligare en risk som Bris identifierar är att en åldersgräns inte leder till att barns användning av sociala medier upphör. I stället kan det medföra att vissa barn söker sätt att kringgå regleringen eller förflyttar sig till andra digitala miljöer som är mindre reglerade och potentiellt mindre säkra. Detta kan leda till ökad exponering för risker och samtidigt göra det svårare att upptäcka utsatthet.

Bris anser därför att den föreslagna regleringen kan leda till konsekvenser som motverkar sitt eget syfte. Även om åldersgränsen är ämnad att begränsa aktivitet på sociala medier riktas själva förbudet mot barn. För barn som använder sociala medier trots ett förbud kan rädslan för skuldbeläggning eller negativa konsekvenser leda till att övergrepp, kränkningar och andra negativa upplevelser inte berättas för vuxna samt leda till ett mer ensamt och otryggt användande. Bris ser att detta i förlängningen kan öka snarare än minska de negativa konsekvenserna som förslaget avser motverka.

Av dessa skäl anser Bris att utredningen i större utsträckning bör analysera risken för undanträngningseffekter som förslaget kan innebära samt hur förslaget kan påverka barns benägenhet att söka hjälp och få tillgång till stöd.

Plattformarna lutar sig tillbaka

Bris anser att utredningen i otillräcklig utsträckning analyserar risken för att en åldersgräns skapar incitament att betrakta barns säkerhet som en fråga om tillträde snarare än plattformarnas utformning. De risker som utredningen lyfter beror till stor del på hur digitala tjänster är konstruerade och förvaltas.

Bris anser därför att utredningen i större utsträckning bör analysera risken för att en åldersgräns skapar en falsk uppfattning om att barns säkerhet på plattformarna i huvudsak kan säkerställas genom begränsad tillgång. Plattformarnas ansvar att förebygga risker och främja barns digitala välmående kvarstår, oavsett användarnas ålder, och bör även i fortsättningen utgöra en central del av arbetet för en tryggare digital miljö för barn och unga.

Bris efterfrågar andra åtgärder

Mot bakgrund av ovan menar Bris att endast en åldersgräns inte är ett effektivt medel för att barns och ungas trygghet på nätet. Av detta skäl är det därför angeläget att synliggöra kompletterande åtgärder för att uppnå det eftersträvade målet. Framför allt vill Bris se följande:

- **Safety by design** – digitala tjänster som utgår från barns grundläggande rättigheter och aktivt motverkar beroende, överexponering och vilseledande innehåll.
- **Stärkt skydd mot skadliga algoritmer** – att plattformarna tar sitt ansvar att justera eller stänga av funktioner som systematiskt driver barn mot skadligt innehåll.
- **Kontextbunden moderering** – innehåll som riktas till barn i Sverige ska granskas av personer med språklig och kulturell kompetens om svenska förhållanden.
- **Barnanpassade rapporteringssystem** – barn ska enkelt kunna anmäla skadligt innehåll och få snabb och återkoppling.
- **Resurser till tillsyn** – stärkta resurser till implementering och tillsyn av den digitala skyddslagstiftning som redan finns på plats.

Bris menar att en åldersgräns för sociala medier tillsammans med ovan åtgärder ger bättre förutsättningar för att uppnå trygghet, säkerhet och ett bättre välmående på nätet.

Barn som har fyllt 15 år

Bris vill särskilt uppmärksamma situationen för de barn som är äldre än 15 år inte längre omfattas av åldersgränsen. Utredningens eget kunskapsunderlag visar att flera av de risker som motiverar införandet av en strikt åldersgräns för sociala medier inte försvinner vid 15 års ålder. Eftersom användningstiden typiskt sett ökar i takt med stigande ålder kan det snarare antas att 15-åringar löper en större risk att utsättas för de risker som har identifierats. Bris menar att utredningen inte lägger tillräckligt stor vikt vid denna problematik och saknar en närmare analys för hur sårbarheten ska minskas för de som har barn som har fyllt 15 år.

Bris menar att behovet av kompletterande åtgärder blir särskilt tydligt för de barn som har fyllt 15 år. De åtgärder som Bris efterfrågar skulle kunna bidra till att minska riskerna för alla barn oavsett ålder. En åldersgräns ger mer av ett signalvärde än faktiskt betydelse för äldre barn om den inte kombineras med åtgärder som gör de digitala miljöerna till tryggare platser. Bris menar att ett hållbart skydd för barn på nätet måste utgå från att riskerna förebyggs där de uppstår och att plattformarnas ansvar stärks för alla barn som nyttjar deras tjänster.

Efterlevnaden av förslaget

Utöver frågan om åldersgränsens effektivitet anser Bris att det råder betydande osäkerhet kring hur förslaget ska kunna efterlevas i praktiken. En central fråga för regleringens genomslag bygger på hur barns ålder ska verifieras, men utredningen lämnar inte något förslag i denna del utan hänvisar till slutbetänkandet. Därmed saknas förutsättningar att

bedöma hur regleringen kommer att genomföras, vilka krav som ställs på plattformarna och i vilken utsträckning efterlevnaden kommer att kunna säkerställas.

Erfarenheter från andra länder visar dessutom att barn trots införda åldersgränser fortsatt kan kringgå regleringen och därigenom få tillgång till sociala medier. Därtill bör det beaktas att på vissa större plattformar är det möjligt att ta del av innehåll utan att vara i inloggat läge. Bris bedömer därför att det finns en risk att lagens faktiska genomslag blir begränsat även om den rent formellt införs.

Förslagets begränsningar

Även om en åldersgräns får genomslag innebär det inte nödvändigtvis att barns exponering för de risker som utredningen identifierar minskar i motsvarande utsträckning. På flera större plattformar är det möjligt att ta del av innehåll som är direkt skadliga för barn utan att vara inloggad, och vissa spel- och videotjänster omfattas inte av regleringen. Genom Expertgrupp Barn beskriver barn exempelvis Roblox som en arena där övergrepp och andra risker förekommer. Bris ser därför en risk att förslaget inte träffar alla viktiga digitala miljöer där barn är särskilt utsatta.

Avslutande kommentarer

Bris delar utredningens ambition att stärka barns och ungas trygghet i digitala miljöer. Utredningen har identifierat viktiga risker, men Bris anser att det finns ett betydande glapp mellan problembeskrivningen och den tilltänkta avgränsade åtgärden. Bris menar att utredningen inte förmår visa att en åldersgräns som självständig åtgärd är tillräcklig för att motverka riskerna.

Bris menar vidare att det kvarstår betydande frågor kring förslagets genomförbarhet, efterlevnad och konsekvenser för barns grundläggande rättigheter. Mot denna bakgrund efterlyser Bris en mer utvecklad analys av åtgärdens effektivitet samt vilka kompletterande insatser som kan stärka barns och ungas välmående online.

Föredragande i ärendet har varit barnrättsjurist Safia Daar.

Maria Frisk

Generalsekreterare

Bilagor

1. Expertgrupp Barn, Luleå 2 – 3 februari 2026.